

กองทัพอากาศบกเมืองไทย พ.ศ. 2480-2519

นางสาวยุวรัตน์ พันธุ์บุรุษ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประวัติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-490-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013897

i 17065896

THE ROYAL THAI AIR FORCE AND THAI POLITICS, 1937-1976

Miss Yurarat Phanyura

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

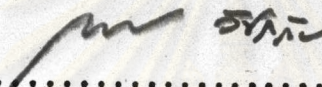
Department of History
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

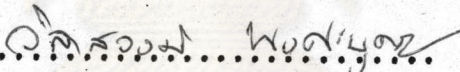
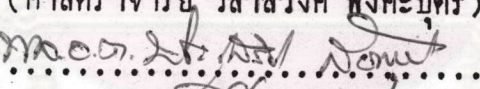
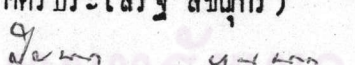
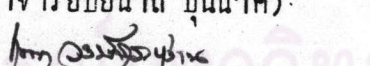
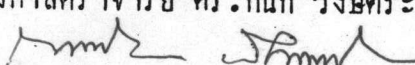
ISBN 974-569-490-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   กองทัพอากาศกับการเมืองไทย พ.ศ. 2480-2519
 โดย   นางสาวยุรารัตน์ พันธุ์ยุรา
 ภาควิชา   ประวัติศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา   พลอากาศตรีประเสริฐ สัชฌุกร
    ศาสตราจารย์ปิยนาด บุนนาค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 .....   คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ดาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 .....   ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ วิชาสงศ์ พงศ์บุตร)

 .....   อาจารย์ที่ปรึกษา
 (พลอากาศตรีประเสริฐ สัชฌุกร)

 .....   อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ศาสตราจารย์ปิยนาด บุนนาค)

 .....   กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.กนก วงษ์ตระหงาน)

 .....   กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ พ่วงพิศ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ยรรยงค์ พันธุ์ยรา : กองทัพอากาศกับการเมืองไทย พ.ศ. 2480-2519 (THE ROYAL THAT AIR FORCE AND THAI POLITICS, 1937-1976) อ.ที่ปรึกษา : พล.อ.ต. ประเสริฐ สัจฉกร, ศ.ปิยนถ บุนนาค,

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาองทัพอากาศกับการเมืองไทย โดยพยายามชี้ให้เห็นถึง สถานะและบทบาททางการเมืองของกองทัพอากาศ ระหว่าง พ.ศ. 2480 - 2519

ผลการศึกษาพบว่า ระหว่าง พ.ศ. 2480-2492 กองทัพอากาศจำเป็นต้องสร้างความเป็น ปึกแผ่น โดยการคัดสรรและพัฒนาองทัพอากาศให้ทัดเทียมกับกองทัพบก และกองทัพเรือ ประกอบกับ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บัญชาการทหารอากาศกับผู้บริหารประเทศไม่ค่อยราบรื่น ทำให้กองทัพอากาศไม่ได้ เข้ามามีส่วนในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในขณะนั้น

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2492-2519 บทบาทของกองทัพกับการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศมี มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดระหว่างผู้บัญชาการทหารอากาศกับผู้บริหารประเทศ โดยเฉพาะ ความสัมพันธ์ของจอมพลอากาศโท รณนภากาศ ฤทธาคนี กับ จอมพล ป.พิบูลสงคราม รวมทั้งการได้รับการสนับสนุน จากสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เมื่อสถานการณ์ในประเทศอินโดจีน ก่อความรุนแรง สหรัฐอเมริกาเห็นว่ากองทัพอากาศ เป็นกำลังสำคัญในการสู้รบ จึงให้ความช่วยเหลืออย่างมากต่อกองทัพอากาศ เป็นผลทำให้กองทัพอากาศได้รับการยอมรับจากภายใน และมีบทบาทการเมืองภายนอก จนกระทั่งเกิดกรณี 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ทำให้ทหารต้องลดบทบาทลง และต่อมา เมื่อสหรัฐอเมริกาพ่ายแพ้ในสงครามเวียดนาม ใน พ.ศ. 2516 การช่วยเหลือทางทหารของสหรัฐอเมริกาต่อกองทัพอากาศจึงลดลง มีผลทำให้บทบาทของกองทัพอากาศลดลงด้วย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประวัติศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... ประวัติศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
วันที่ .....
.....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

YURARAT PHANYURA : THE ROYAL THAI AIR FORCE AND THAI POLITICS,
1937-1976 : ASSO. AVM. PRASERT SUCHOOKORN, PROF. PIYANART BUNNAG,
PP.

This dissertation is a study of the Royal Thai Air Force and its role in Thai politics between 1937 and 1976.

Between 1937 and 1949 the Royal Thai Air Force was compelled to consolidate itself by developing its organization to match those of the Army and the Navy. This factor, along with the fact that relations between the Commander-in-Chief of the Royal Thai Air Force and the governments of that period were not good, meant that the Royal Thai Air Force did not have a role in political changes.

But from 1949 until 1976, The Air Force's role in both internal and foreign politics increased. This was because the Commander-in-Chief of the Royal Thai Air Force and the government were on good terms, especially during the time of Marshal of the Royal Thai Air Force Fuen Ronnaphakat Ritthakhane and Field Marshal P. Pibulsonggram. The United States of America also boosted the Air Force's resources, especially when, realizing the Air Force's importance during the Vietnam War, The United States gave the Royal Thai Air Force large amounts of aid. This resulted in the Air Force being given greater recognition inside the country, and also in its having a role to play in external affairs

After the 14 October 1973 incidents, the Thai Military's role in politics declined, as did the amount of American aid after the United States suffered defeat in Vietnam in 1975, leading to a corresponding decline in the role of the Royal Thai Air Force in Thai politics.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประวัติศาสตร์
สาขาวิชา ..... ประวัติศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตการศึกษา	5
วิธีการดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 กำเนิดและพัฒนาการของกองทัพอากาศไทย (พ.ศ. 2454-2491)	8
- กำเนิดกองทัพอากาศไทย (พ.ศ. 2454-2491) ...	8
1. กองทัพอากาศไทยในยุคเริ่มแรก (พ.ศ. 2454-2480)	8
2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสถาปนากองทัพอากาศ	11
2.1 การเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่ 1 ..	11
2.2 การเข้าร่วมในทศวรรษทอง	18
- การสถาปนากองทัพอากาศ พ.ศ. 2480	25
- การพัฒนาการของกองทัพอากาศไทย (พ.ศ. 2480-2491)	29
1. กรณีพิพาทอินโดจีนฝรั่งเศส (พ.ศ. 2483-2484)	29
2. สงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. 2484-2488)	36

บทที่

3	บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศกับการเมืองไทย ...	48
-	ช่วงที่ 1 บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศไทย กับการเมืองภายในก่อนสมัยจอมพลปิ่น รณนภากาศ ฤทธาคนี	49
-	ช่วงที่ 2 บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศกับ การเมืองในสมัยจอมพลปิ่น รณนภากาศ ฤทธาคนี	62
-	ช่วงที่ 3 บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศกับ การเมืองในสมัยหลังจอมพลอากาศปิ่น รณนภากาศ ฤทธาคนี	97
4	บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศกับการเมืองภายนอก	109
-	บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศกับการเมือง ภายนอกสมัยจอมพลอากาศปิ่น รณนภากาศ ฤทธาคนี	111
-	บทบาทและความสัมพันธ์ของกองทัพอากาศกับการเมือง ภายนอกหลังสมัยจอมพลอากาศปิ่น รณนภากาศ ฤทธาคนี ..	129
5	บทสรุป	146
	บรรณานุกรม	152
	ภาคผนวก ก.	168
	ภาคผนวก ข.	170
	ภาคผนวก ค.	171
	ภาคผนวก ง.	172
	ประวัติผู้เขียน	173

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างสูงจาก พลอากาศตรีประเสริฐ ด้ชณูกร และศาสตราจารย์บิณนาท มุขนาค ที่สละเวลาอันมีค่ามารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และเต็มใจยิ่ง และได้ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์วิลาสวงศ์ พงศะบุตร รองศาสตราจารย์ ดร. กนก วงษ์ตระหง่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ พ่วงพิศ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ด้วยความเต็มใจ และได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ชีรวัด ฅ ป้อมเพชร ที่ได้กรุณาแปลบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ

ขอขอบคุณ คุณสุชาชัย ยิ้มประเสริฐ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ พร้อมทั้งเอกสารข้อมูลที่สำคัญบางประการ ด้วยความเต็มใจอย่างยิ่งเสมอมา ผู้เขียนมีความรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างมาก คุณยุราพร พันธุ์บุร่า ที่ช่วยพิมพ์ต้นฉบับและให้ความช่วยเหลือในค่านต่าง ๆ ด้วยความอดทนยิ่ง ทำให้ผู้เขียนเกิดความมุ่งมั่นในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณคมขำ ทิวงษา ให้ความเชื่ออาทรและพลังใจแก่ผู้เขียนตลอดเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณในเอื้ออาทรของพี่ เพื่อน และน้อง ๆ ทุกคน โดยเฉพาะคุณมณฑา ประพันธ์รัตน์ คุณชัยวัฒน์ จันทร์แจ่ม คุณรัตติกอ อิมกำเนต คุณอมรศักดิ์ พันธุ์บุร่า คุณขวัญเมือง จันทโรจณี น้องนก น้องยอค รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่น น้อง ยิ่ง น้องอ้อย น้องเจียม

วิทยานิพนธ์นี้ ไม่อาจสำเร็จเป็นรูปเล่มได้ หากไม่ได้รับการช่วยเหลือในการพิมพ์ด้วยความอดทนเป็นอย่างดีจาก คุณจารุณี หิพยพิमानชัยกร

เหนือสิ่งอื่นใด ความรัก ความห่วงใย ของคุณแม่เป็นพลังและกำลังใจที่สำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี